

JADRANSKA ZARJA.

Političen, podučiven i kratkočasen list.

Izjaja dvakrat v
mesecu, vsako
1. in 15. nedeljo.

Lastnik, izdajatelj in odgovorni vrednik:

G. H. MARTELANEC.

Naročnina stane
za celo leto
1 gl. 90 kr.

Prve potrebe.

Spolnile so se besede, ktere smo govorili v zadnji „Zarji“, ko smo rekli, da v malo dneh pokopljemo ministerstvo. — Padlo je i z njim vred tista stranka, ki je zatirala vse nemenske, vzlasti slovanske narode ter pred vsem na to gledala, da si drugim v škodo žepe polni. Konec je, hvala Bogu, njenega gospodarstva! — Ali s tem nam še ni pomagano; če se tudi veselimo nje pada, vendar nam to veselje ne sme jemati treznosti in ozbiljne paznosti; še nas čakajo trdi boji, na ktere se treba z vso marljivostjo in značajnostjo pripravljati. Ni še nam znano, kaj sedanja vlada z nami namerjava, koliko prave svobode misli nam odmeriti, gotovo je vendar, da se bodemo morali trdo poganjati za naše pravice, i to toliko bolj, ker bo propala stranka na vso moč, z vsemi hinavskimi in zvijaškimi sredstvi delala, da nam škoduje kodar i kolikor more.

Da bo imelo naše delo dober vspeh, treba je najprvo, da se našega naroda veljaki vseh slovenskih dežel k malu zbero i posvetujejo, kako bode odslej postopati i narediti se mora program, po katerem se bode imel vsak i povsod strogo ravnati. To nas zveže v krepko celoto, da nam naši sovražniki nikodar ne bodo mogli blizu. —

Druga potreba, je da se slovenski može, ki imajo posel z javno politiko, pomenijo s politikarji drugih slovenskih plemenov i drugih tistih dežel, ki nam doslej niso bili sovražni. Razodeti si morajo svoje težnje ter zavezati se, da se bodo v vseh zadevah vzajemno podpirali. S tako zložno politiko jim bo zmaga gotova.

Kdo je kriv?

Neki človek je zapustil, kakor hitro mu so perutnice nekoliko zrastle, svojo črnorudeče-rumeno mater ter se po svetu spustil, kakor pravimo, s trebuhom za kruhom. Bil je doma iz velike hrastove dežele, v kterej vse gomezlja od Miheljnov, ki — kakor je znano — želod časté i ljubijo ravno tako ali še bolje ko preiči.

Ves reven i truden prilaze naš hrastov vitez v drugo južno deželo do neke hiše, v kterej je dobil za svoj lačni želodski želodec lepega kruha kos i še marikaj drugega. Hiša, ktera je bila našega popotnega Miheljna tako gostoljubno sprejela ter mu prijazno postregla, bila je v žalostnem, raztrganem stanu. Tudi to mu se je čudno zdelo, da so se njeni prebivalci najraje le pod domačo lipo radovali, i da nijso želoda nič posebno čestili, marveč ga prav radi domačim i tujim prepuščali. To nij bilo želodarja našemu celo nič po volji. Toda ljudje so bili prijazni i gostoljubni, a svet tako lep, da se je smel s polnim pravom „podoča raja“

imenovati. Kamor se je človek obrnil, videl je krasne livade, zlato polje, bele ceste, bistre vodice i zlahtne trtice venčajočo prijazne vinske gorice. Krasno posestvo te hiše razprostiralo se je do sinjega morja. Kjer je zunanje lepote kaj primanjkovalo, je je vsemogočna roka božja s podzemeljskimi čudeži bogato nadomestovala. „E, tukaj je dobro biti!“ mislil si je naš želodar. „Stanovanje je sicer raztrgano, ali kraj je kaj prijeten i ljudje prav prijazni i gostoljubni. Pri njih hočem ostati, dasiravno se raji pod lipo domačo veselé, nego da bi želod spodobno častili.“ Tako je naš Mihelj govoril i tako je tudi storil. V raztrganem domu pri gostoljubnih ljudeh za službo poprosi i ne miruje prej, dokler zares mastne službice ne vjame. Ko je za službo beračil, hvalil se je silno, da je učen pismouk, ki zna več, ko hruške peč: prisegoval je, da hoče biti domač med domačimi i na vso moč za blagostanje hiše skrbeti. Toda komaj se naš hrastovec pri gostoljubnih ljudeh nekoliko kruha preobje, jame vso domačo družino grdo zaničevati i prezirati ter se celo čez domačega sina povzdigovati. Tudi za hišnega očeta se malo meni, temveč kljubuje mu kolikor more i časoma začne v njegovej hiši meni nič tebi nič kar samovoljno gospodovati. Vso domačo družino, zlasti pak očeta i sina je to močno žalilo. Ker sta pa bila usmiljenega srca, nijsta hotela predrzneža silovito iz hiše pognati, temveč prijazno sta ga svarila ter z mirno besedo mu nehvaležnost očitala. Toda vse zastonj. Kruha pijanemu pritepecu bil je namreč greben vže tako visoko zrastel, da jima na njih prijazno opominovanje kar zobé pokaže ter jima njih dobroto tako grdo povračevati jame, kakor v znanej batni jež gostoljubnej hisci. Njegovo črno, nehvaležno srce se je posebno v naslednji dogodbi prav očitno razodelo.

Staro domovanje, v ktero se je bil naš želodar vgnjezdil, bilo je, kakor smo slišali, v silno žalostnem, raztrganem stanu. V njem nijso bili domačini zavarovani pred hudim vremenom, temveč vedno so bili v smrtnej nevarnosti. Oče i sin sta torej sklenila stari raztrgani dom v lepo novo, vsem domačim potrebam prikladno i duhu sedanjega časa primerno poslopje predelati. Vsa domača družina je ta sklep radostno sprejela zlasti ker je vedela, da bi zidanje i vzdržanje novega doma manj stroškov prizadelo, nego krpanje raztrganega starega pohišja, kteremu več noben krpež ne trpež pomagati nij mogel. Ali glejte, prevzetno tujče (recte: teutsche, deutsche) se sklepu temu strahovito zoperstavi ter od zidanja lepega novega doma kratko i malo nič slišati neče. Njemu bila je namreč komaj še po konci stoječa, razpočena i razdrapana stara hiša najbolj ljuba i draga, ker se je nadejal, da bode, če ne drugače, vsaj z njegovo pomočjo kmalu skup padla ter pod svojimi razvalinami hišnega očeta i vso njegovo družino pokopala.

Potem je upal, da na razvalinah stare hiše i na grobu domačinov lepko prekrasno poslopje sezida, kakoršno mu bo njegovo hrastovo srce poželelo. Zatorej je neizrečeno pisano gledal očeta i sina, ko sta jela stari raztrgani dom podirati ter ga v lepo novo pohišvo predelavati. „Čemu to?“ se je repenčil. „Istina, da je stari dom v pomilovanja vrednem, raztrganem stanu. Ali pozabiti se ne sme, da so vse razpokljine i trohljvine njegove vže zavoljo visoke starosti tako rekoč posvečene i historično-politično imenitne postale. Jaz ne bom nikdar pripustil, da bi se takove starodavne historične svetinje podirale i razdevale? Tako je modroval naš hrastov starinoslovec i kar besnil je od tegote, ko je videl, da domačini, ne brigaje se za njegovo modrovanje, razdrapano staro pohišvo urno podirajo i mesto njega novo prekrasno poslopje zidajo. Ves razdražen ko strupeni gad zažene se v novo zidanje ter ga najprej z svojim lastnim blatom v obilnej meri ponesnaži potem pa neprenehoma z svojim blatnim orodjem izpodkopuje, kolikor le more. Zastonj je bilo vse opominovanje zidarjev domačinov, da naj nikar tega ne vganja, ker kamenje z izpodkopanega zida se kaj rado na slepega kopača samega podere. „Kaj boste vi mene svarili i učili“ — se naš želodar nad njimi zadere — „ker ste sami slepi fantasti i ne veste, da imam jaz ustavno pravico podirati vse, kar koli vi zidate?“ — Potem gre naš Hrastovič ter novo zidanje s še večjo energijo izpodkopuje. Res mu se posreči, da predlamskim na nekem imenitnem mestu veliko lukajo napravi. Vsled tega začne prav neslano skakati i vriskati, ko da je popolnoma sturnoril iz še večjo koražo dregati v novo poslopje. Kar se en večer nenadoma nekoliko ostrega jezičastega kamenja z izpodkopanega zida podere ter hrastovega kopača nemilo rani. Vsled tega je ta malopridnež tako strašno ječal i stokal, da se je precej tje na Dunaj odmevalo. Pa vendar ga nije ni to spametilo, temveč, ker so zidarji storjeno škodo mahoma popravili i zidanje nadaljevali, je tudi on s še večjo tegoto novo poslopje izpodkopaval; luknja nezadovoljstva prihajala je vsled tega čedalje večja, dokler se je dne 23. maja lanskega leta še mnogo več kamenja, ko prvokrat, od izpodkopanega zida odtrgalo i na slepega kopača posulo. Ranjen je bil nekoliko, pa ne močno. Vendar je hinavski slepar vsled tega toliko cviljenje i javkanje napravil, da se je upitje njegovo na desno i na levo v deveto deželo razlegalo. Še večji krik i vik je zagnala po vsej hrastovej deželi njegova črnorudeče-rumena mama, kakor hitro je zvedela za odpustek, ktereja je ljubeznjivi njegovo sinko pod zidom svojih dobrotnikov steknil. Da pa ta odpustek nij bil še popolnoma, razvidno je vže iz tega, ker je njen sinko kmalu potem, ko ga je prejel, onega domačina prav korektno do smrti rasmesaril. Njegovi hrastovi prijatelji ga sicer tolažijo, da je prav storil, da si je

Javnem narodnem življenju. 'Kar je pri nas v teh krogih neumnega, smešnega ali napačnega, nič se ne bode njegovemu biču zdelo sveto, bodi si oseba jali stvar. Naspake je najprevo treba spoznati, še le potem se dadé poboljšati. „Pavliha“ si je v ta namen še pridobil ter izkusal bode pridobiti si še novih pomočnikov. Kakor zdaj vsi šaljivi listi, donasal bode tudi on satirične podobe, katere se na Dunaji laže bolje dobodo, nego v Ljubljani. — Cena mu bode za naročnino do konca avgusta letos 1 gid. a. vr., do konca decembra 2 gid. a. vr. — Ker izide v prvi polovici naročnina en list več nego v drugi, boče uredništvo v drugi polovici to nadomestiti dokladami k listu. — Naročnina se pošilja na Dunaj z naslovom: Fr. Levstik, Redakteur des slovenischen humoristischen Blattes „Pavliha.“ Wien, III., Ungargasse 39. — Na Dunaji 1. aprila 1870. Fr. Levstik.

Cenik različne robe v Trstu.

Franko kolodvor Trst.

Žaganice kranjske:			
od 10 do 14,	1200"	po f. 56	do f. 60
" 8 " 9	850	" " 36	" " 40
skurete	1200	" " 26	" " 30
remlji 3/4,	nemški	" " 40	" " 44
Žaganice štajerske:			
od 10 do 14,	1200	po f. 60	do f. 70
" 8 " 9	850	" " 40	" " 50
skurete	1200	" " 40	" " 45
remlji francoski	3/4,	" " 46	" " 50
Žaganice koroške:			
od 10 do 14	1200	po f. 90	do f. 100
" 8 " 9	850	" " 60	" " 70
skurette	1200	" " 60	" " 66
zemlji 3/4,	benč."	" " 70	" " —

Moka	I Kaiser	po	10 f.	—	kr.	cent
II fein		"	9	50	"	"
III mezzo		"	8	50	"	"
Auszug		"	7	50	"	"
Otrobi		"	7	—	"	"
Fežol rudeči		"	2	90	"	"
" zeleni		"	4	70	"	"
" rumeni		"	4	50	"	"
" kanarin		"	4	60	"	"
" kokos		"	6	50	"	"
Slive		"	6	—	"	"
Masio		"	7	50	"	"
Slanina (šep)		"	50	50	"	"
Seno konjsko		"	33	—	"	"
" kravje		"	1	80	"	"
Slama boljša		"	1	90	"	"
" slabejša		"	1	80	"	"
Krompir		"	1	60	"	"
		"	2	30	"	"

Oznanila.

Nekaj časa sem ponarejajo in prodajajo druge fabrike (pod enakim zavitkom i z enako firmo) mojo **Cikerjo kavo**, katero pozna vsa Evropa zavolj njene izvrstnosti. Zavitki moje fabrike v **Lahru** na **Badenskem** imajo zunaj mojo marko **D. V.** in mojo firmo

Daniel Voelcker

Mialim, da je prav, da opominjam občinstvo, naj pazijo, da ne prejemaajo druge slabše robe od moje, ktera se odlikuje od druge po dobrem duhu i lastnosti barve.

Advokat
FERDINAND HUBER
c. kr. svetovalec višje deželne sodnije v penziji, odprl je svojo **PISARNICO**
v **Via Nuova** šte. **16**, na oglu proti rudečemu mostu v 2. nadstropju.

V bukvarnici A. Reichard & Comp.

Via Ponte Rosso Nr. 3

je ravnokar prišlo na svitlo v

SLOVENSKEM JEZIKU
Evangelije sv. Matevža.

Knjiga je v platnu vezana in obsega 72 strani,
Cena: 6 soldov.

Popred je prišlo na svitlo:

Evangelije sv. Marka, cena 6 soldov.

Kdor si naroči knjig za 5 gold., nij mu treba poštnih stroškov plačevati, sicer pa je treba poslati za vsako posamno knjigo 4 kr. poštnine.

LEKARNA ZANETTI

velika zaloga specarijskih reči, kemičnih izdelkov i zdravil na debelo.

Menotti. Hiečki za hladilo i prsa zoper kašelj. Pomorejo gotovo, Komur ne pomorejo, temu se povrne denar. — Ti izvrstni hladilni hiečki so posebno za prsne bolezni, ker sestavljene so iz raznih zelišč. Posebno dobro so za n. h. od in hudi otrošji kašelj i sicer precej v začetku, kakor tudi pozneje, ko je postal kroničn, zoper sniivo, ko se je še le začela, zoper bolezni v grlu sploh i posebno take, ktere glas človeku jemljejo i kvarijo; posebno dobri so tudi za ljudi, ki imajo pretesna prsa i kteri se ne morejo več ozdraviti.

Benzina ne sme je mixirati v ubeni rodorini. S to se pravej lahko vsak madež spravi iz obleke sakove ali platnate, svilnate itd., in pri tem kar nič barve ne spremeni taka obleka, naj bo še tako delikatna.

Cement Isomulso. Ta cement se prime vsake reči, stekla, porcelana, rudnin, člena itd.

Velika zaloga Vod Rekarovih, Katulianovih iz Saleza, Itajerjevih, Viških, Pulnaverskih, Seiderskih, Sauticevih, Glöcherberških, Del Franskih itd. itd.

Brizglje Rikardove, ki pomagajo gotovo in odtravajo bolezni. Tainovs brizglje so sestavi profesorja Rikorda (najslavnjšega zdravnika skrivnih bolezni v Evropi). — Zdravilo je od danes znanprej boljše za bolezni na spolovilih in secedih. — Ozdravljajo vneto sleznato kožico, kjer imajo take bolezni sedež, brez vsakega slabega nasledka. Sicer pa je tudi natura tega zdravila, ki je sestavljeno iz samih zelišč, porok, da je brezškodno.

Za gluhost. Nova izmaha akustične trombe za gluhost od Abrahama. — Te trombe presegajo vse to, kar se je do zdaj iznašlo o tej stvari. Tromba, ki se dene v uho brez bolečine, ina samo en centimeter obsežka, vendar ta majhna tromba napravi, da človek sliti prav dobro. Osobe se sploh potem lahko pogovarjajo i čumenje po ušesih jim izgine popolnoma. Sploh ta izmaha zatre vse mogoče nesreče, ktere ta strašna bolezen vzrokuje. Dobiva se samo v Trstu pri Zanetti.

Glavne zaloge: V Mantovi, Mateicich. — V Gorici, Pontoni. — Na Reci, Catti in Prodam. — V Veroni, Castrini. — V Pulji, Wassermann. — V Rovinji, Agelini. — V Kopru, Elia. — V Karfu, bratje Collas.

Olje iz jeter rib polenokv, sestavljeno z jodom i železnimi deli. To olje prav lahko jemlje odrasli i tudi najbolj nevični otroci. V kratkem se človek popravi in oživi tudi najbolj slabe nature. Otrokom odvrača in ozdravlja rakitike in bromore iu posebno dobro je tudi za očene bolezni. Služi posebno še takrat, kadar navadno olje iz jeter polenokv nič več ne more koristiti.

Kuglice zoper slano žilo i za castilo, slavnega profesorja Giacomina v Padovi, užo 30 let potrjene. 83.000 ozdravljenih ljudi je zadostna priča, kako dobro je to zdravilo, ktero se je 30 let rabilo za slato žilo, zaprtje, hipohondrijo, srčno utripanje, pokvarjen žolodec itd.

Izleček zoper mrzlico dr. Mora, ko je v 3., 4. stopnji, i za bolezni, ki izvirajo iz tega. Gotov pomoček. — To zdravilo, edino svoje vrste, pomaga vsacemu, ker naravnost zatre korenine bolezni. Na tisoče ljudi, ki so se več mesecev zastoj ozdravljali tako, kakor zahteva zdravnika vednost, priča, da jim je samo to zdravilo podarilo ljubo zdravje.

Balm zeni ameriški Metrov zoper trganje, reumatizem i vse bolečine ki izvirajo iz njega, zoper trganje po udih, putiko, zateklino, tresenje, bolečine v stegnih, kitah in udih.

Mollov prah od Scidžeta, noc, na debelo i na drobno 1 f. 20 k. katicca.

Pagliano, sirop iz Florencia, na debelo in na drobno.

Sirop dr. Bonajsa, hladiven prani, sestavljen iz žveterga sadja, ozdravlja hud kašelj vsake vrste, tudi otrošji, vnetje grla, prs, želodca i vse take bolezni, ki izvirajo iz prehlajenja i so vnetljive. — Posebno dober je tudi za glas, i zato se priporoča vsm pevcem i pridigarjem.

Vino zoper zaprtje i revme od dr. Andurana iz Parisa. — Gotov pomoček.

Kikeriki!

Poslušajte vsi!!

PETELINČEK

(ilustriran list za kratek čas)

zakikirika vprvič 27. t. m., i, bode potem redno vsako zadnje nedeljo meseca vesele in tužne prepeval slovenskemu ljudstvu, nalik temu, kakor mu je kjun izrastel.

Vrle Slovence prosimo: naj novega našega tovariša z izvrstnim zrnjem obilo podpirajo, ter ga vsem svojim bratom in znancem obojega spola krepko priporočajo, da postane v kratkem ponos nam, slovenskemu narodu pa veselje in radost.

Naročnino (za 3 mesece 30 za 9 mesecev 90 kr.) prosimo pod naslovom; „G. H. Martelance, vrednik v Trstu“ pošiljati.

